

УДК 340.114

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2\(2\)-78-90](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2(2)-78-90)

Сопілко Ірина Миколаївна доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету, Національний авіаційний університет, Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-9594-9280>

Жданкевич Мирослав Олександрович аспірант кафедри публічного та приватного права навчально-наукового гуманітарного інституту, Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського, 01042, м. Київ, вул. Джона Маккейна, 33, тел.: (044) 529-05-16, <https://orcid.org/0009-0007-8280-449X>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЮ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. Стаття присвячена розкриттю нормативно-правового забезпечення реалізації права на інформацію в умовах правового режиму воєнного стану, оскільки із початком широкомасштабного вторгнення росії на територію нашої держави громадянам важче збирати, зберігати, використовувати й розповсюджувати інформацію, оскільки існують певні обмеження, які полягають у тому, що контролюється зміст і розповсюдження інформації, на якийсь час державні реєстри й бази з даними призупинили діяльність, почав діяти особливий режим роботи та стали сильніше охоронятися об'єкти державної ваги, запроваджена комендантська година, запити на отримання інформації відстрочуються в часі тощо.

Під російсько-українською інформаційною війною слід розуміти сукупність відповідних дій, які на постійній основі реалізують урядові й неурядові структури росії та України на українських та російських інформаційних теренах, на інформаційному полі інших держав та світових об'єднань, які мають на меті здобути стратегічно-політичні переваги, деморалізувавши чи обманувши противника, протидіяти крокам, які робить інша сторона під час масштабного зіткнення росії з Україною, а також протистояти рф. Інформаційному тиску може бути притаманна надзвичайно велика сила, тому він спроможний обумовити не тільки зміну настроїв українського соціуму, а й здійснювати вплив на європейців та жителів США. Йдеться про те, що через збройну агресію, до якої вдалася російська федерація проти Української держави, структури, що розпоряджаються інформацією, змушені обмежити доступ до офіційних текстів та матеріалів певного

характеру, й акцентується, що завдяки таким крокам будуть захищені національні інтереси й територіальна цілісність нашої країни.

У підсумку вирішено, що в ситуації, коли російська федерація вчинила повномасштабне вторгнення, розповсюджувати інформацію, в якій ідеться про функціонування органів державної влади, сфери правосуддя та їхніх представників, небезпечно, через це їхнє життя, національна безпека можуть бути під загрозою, тож, згідно із законом, такі дії мають певним чином обмежуватися.

Ключові слова: інформація, права на інформацію, воєнний стан, нормативно-правове забезпечення, обмеження.

Sopilko Iryna Mykolayivna Doctor of Law, Professor, Excellence in Education of Ukraine, Honored lawyer of Ukraine, Dean of the Faculty of Law, National Aviation University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-9594-9280>

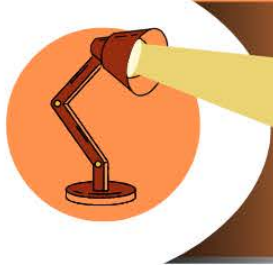
Myroslav Zhdankevych Postgraduate student of the department of public and private law of the educational and scientific humanitarian institute, V.I. Vernadsky Taurida National University, 01042, Kyiv, Str. John McCain, 33, tel.: (044) 529-05-16, <https://orcid.org/0009-0007-8280-449X>

REGULATORY AND LEGAL PROVISION OF THE IMPLEMENTATION OF THE RIGHT TO INFORMATION UNDER THE CONDITIONS OF THE LEGAL REGIME OF THE MARTIAL STATE

Abstract. The article is devoted to the disclosure of the regulatory and legal support for the realization of the right to information in the conditions of the legal regime of martial law, since with the beginning of the large-scale invasion of Russia on the territory of our state, it is more difficult for citizens to collect, store, use and distribute information, since there are certain restrictions, which are that the content and dissemination of information is controlled, state registries and data bases have been suspended for a while, a special operating regime has been put into effect and objects of state importance have been more closely guarded, a curfew has been introduced, requests for information are delayed, etc.

The Russian-Ukrainian information war should be understood as a set of relevant actions, which are implemented on an ongoing basis by governmental and non-governmental structures of Russia and Ukraine on Ukrainian and Russian information fields, on the information field of other states and world associations, which aim to gain strategic and political advantages, by demoralizing or deceiving the enemy, to oppose the steps taken by the other side during the large-scale confrontation between Russia and Ukraine, as well as to oppose the Russian

Federation. Informational pressure can be extremely powerful, which is why it is capable not only of changing the mood of Ukrainian society, but also of influencing Europeans and US residents. It is about the fact that due to the armed aggression resorted to by the Russian Federation against the Ukrainian state, the structures in charge of information are forced to limit access to official texts and materials of a certain nature, and it is emphasized that thanks to such steps, the national interests and territorial integrity of our country will be protected countries.

As a result, it was decided that in a situation where the Russian Federation has committed a full-scale invasion, it is dangerous to spread information about the functioning of state authorities, the sphere of justice and their representatives, because of this their lives and national security may be at risk, so, according to with the law, such actions must be limited in a certain way.

Key words: information, rights to information, martial law, regulatory and legal support, restrictions.

Постановка проблеми. Нині чи не найголовніший критерій, що свідчить про стан, у якому перебуває правова держава, полягає в тому, як саме забезпечуються додержання, захист та втілення прав і свобод людини й громадянина, оскільки, як ми знаємо, держава насамперед зобов'язана утверджувати права та свободи людей. Проте доцільно зауважити, що коли вводяться в дію особливі правові режими, іншими словами, в часи зазвичай обмеженої постійної діяльності права людини, включно з інформаційною цариною, реалізуються частково. А воєнний стан – саме такий правовий режим. В нинішніх воєнних умовах добре видно, як інформацію використовують як «зброю масового знищення». Тож потрібне створення дієвих інструментів, які гарантували б національну інформаційну безпеку нарівні з дотриманням прав людини, щоб громадяни не страждали від того, що порушуються свобода й демократія. Щоб сформувати дієву систему, яка б забезпечила інформаційну безпеку, суттєво покласти в її основу три логічні елементи, що належать одній системі:

- 1) технологію – мають бути наявними всі потрібні технічні складові, щоб система була сформована і працювала;
- 2) політику – метою національної політики має стати інформаційна безпека;
- 3) право – необхідно, щоб усі акти були об'єднані в законодавчі документи, створені на високому рівні.

Тож опікуватися інформаційною безпекою під час воєнного стану – досить важка з технічної та політико-правової точки зору робота, покликана захищати державу, суспільство й людину. Саме це є підставою для актуальності здійснення нами дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дану проблематику досліджували такі науковці як І.Б. Газдайка-Василишин, І.І. Голубенко, К.М. Гуртова, І.Б. Котерлін, А.Г. Саградян та інші. Разом з тим, попри їхню розробку, донині наявна велика кількість правових моментів, що стосуються якраз введення в дію режиму воєнного часу.

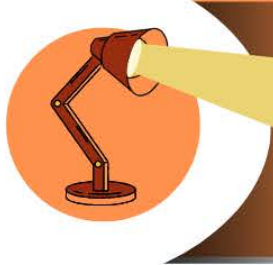
Метою статті є розкриття нормативно-правового забезпечення реалізації права на інформацію в умовах правового режиму воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Щоб чіткіше та більш змістовно була проаналізована встановлена проблема, необхідно зупинитися на самому явищі публічної інформації, зрозуміти, яким чином проявляється право на неї.

Положення щодо доступу до публічної інформації в Україні регламентує Закон України «Про доступ до публічної інформації», прийнятий Верховною Радою 13 січня 2011 року, що набрав чинності 9 травня 2011 року. Згідно з ч. 1 ст. 1 згаданого закону публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим законом. Також варто і зазначити, що запитувачами інформації відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 12 закону можуть бути фізичні, юридичні особи, об'єднання громадян без статусу юридичної особи, крім суб'єктів владних повноважень [1]. Таким чином, по-перше, як стало відомо, закон не встановлює чіткого та вичерпного переліку ситуацій, під час яких тими чи іншими інститутами в обов'язковому порядку має бути надана інформація. По-друге, в цьому положенні йдеться, що надання певної інформації всім, безвідносно до того, які людина має громадянство, расу, колір шкіри, політичні, релігійні та інші переконання, стать, етнічне й соціальне походження, майновий стан, місце проживання, професію та рід діяльності, рівень освіти, мовні чи інші ознаки, – це обов'язок того, хто розпоряджається інформацією. Крім того, юридичним особам та об'єднанням громадян, які не володіють статусом юридичної особи, також надається право виступати в ролі запитувачів інформації, крім власне фізичних осіб. У статті 80 Цивільного кодексу України юридичною особою визнається організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку [2].

Особливо нині обговорюють проблему з обмеженням доступу до інформації у зв'язку з обставинами, що склалися в країні. Інколи в людей викликає обурення те, що дуже великий обсяг інформації зараз невідомий. Воєнний стан став причиною того, що діяльність великої кількості державних сервісів призупинилася або вона обмежена як у зв'язку із загрозою, що може виникнути для національної безпеки, так і через те, що відсутня реальна можливість належно працювати. Водночас у воєнний час важливо, щоб доступ

до публічної інформації перебував на високому рівні і його можна було б отримати оперативно, оскільки від цього залежить, чи належно функціонуватиме правова царина.

Володіння правом мати доступ до інформації, присвяченої стану довкілля, якості харчових продуктів та побутових предметів, не підлягає обмеженню під час воєнного стану, а відповідні інформаційні матеріали не можна засекречувати, згідно з положеннями статті 50 Конституції України. Коли діє воєнний стан, доступна інформація – це дуже важливий правовий механізм, завдяки якому може бути врятоване життя та збережене здоров'я людини. Якщо вчасно надати громадянам інформацію про те, що їм загрожує напад, окупація, від цього може залежати своєчасна евакуація людей, уникнення гуманітарних катастроф та злочинів проти людяності, геноциду, які вчиняють російські війська. В ситуації, коли інформаційні спецслужби ведуть масштабну дезінформаційну війну, а військові підрозділи російської федерації застосовують агресивні, нелюдські дії на території нашої країни, є життєво необхідним витримувати баланс між тим, щоб вільно висловлюватися з приводу власного бачення, та одержанням правдивої інформації щодо ходу війни – з одного боку, й захисту життя і здоров'я людини, якій може бути завдана шкода реалізацією цього права, – з іншого.

Відповідно до пункту 3 Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» № 64/2022 у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30–34, 38, 39, 41–44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [3].

Звичайно, в умовах воєнного стану нашої державі ще важче захищати права громадян, коли об'єктивно потрібні якісь обмеження. Адже такі обмеження передбачають законодавство, яке звужує зміст та обсяг прав і свобод людини, а також фактори, що унеможливають або утруднюють їх реалізацію [4].

Надзвичайно актуальним питанням в умовах воєнного стану є питання доступу до публічної інформації та забезпечення прав громадян на інформацію, адже вона є інструментом, який може врятувати життя та захистити здоров'я людей. Завчасне інформування громадян про ракетну небезпеку, про загрозу нападу, про евакуацію може запобігти гуманітарним катастрофам та вчиненню кримінальних правопорушень проти людяності, вбивствам та масовому геноциду українського населення російськими військовими [5].

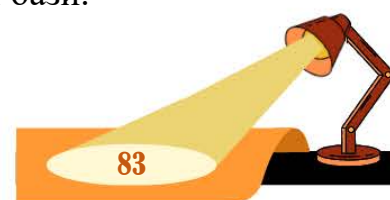

Конституційне обмеження права особи збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію узгоджується з положеннями пункту 2 статті 29 Загальної декларації прав людини 1948 року, в яких зазначено, що при здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві (Рішення Конституційного Суду України від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012) [6]. Беручи до уваги те, що війська російської федерації здійснили широкомасштабне вторгнення на територію нашої країни, це право може бути обмежене на підставі необхідності захистити інтереси національної безпеки й територіальну цілісність чи громадський порядок, щоб не допустити заворушень або злочинів.

Законом України «Про доступ до публічної інформації» визначено такі основні шляхи реалізації права на доступ до публічної інформації: ознайомлення з інформацією, оприлюдненою її розпорядниками в офіційних джерелах; відвідування засідань колегіального органу; ознайомлення з документами у спеціально відведеному місці розпорядником інформації; направлення запиту та відповідно отримання відповіді на нього; ознайомлення з інформацією в інформаційних сервісах, що працюють на основі відкритих даних [7].

Через воєнний стан громадянам важче збирати, зберігати, використовувати й розповсюджувати інформацію, оскільки існують певні обмеження, які полягають у тому, що контролюється зміст і розповсюдження інформації, на якийсь час державні реєстри й бази з даними призупинили діяльність, почав діяти особливий режим роботи та стали сильніше охоронятися об'єкти державної ваги, запроваджена комендантська година, запити на отримання інформації відстрочуються в часі й т. д. У зв'язку з воєнним станом з'явилася можливість вдаватися до різноманітних кроків, аби забезпечити інформаційну безпеку, а це обумовлює державний контроль за інформаційним середовищем та змогу здійснити захист національних інтересів. Проте водночас через такі дії громадянам буде набагато важче вільно користуватися публічною інформацією, в тому числі у зв'язку з тим, що деякі інформаційні канали будуть недоступні, що введено комендантську годину. Крім того, можливе запровадження тимчасових обмежень на діяльність відповідних підприємств та організацій, які відіграють важливу роль у роботі інформаційного поля. Попри наявність у держави права всілякими пособами захищати власні національні інтереси, необхідно, аби в цих кроків були підстави, щоб була витримана пропорційність та не фіксувалося порушення прав громадян на доступність інформації. В цілому наявні обмеження, що поширюються на доступ до публічної інформації, не становлять закінчений список, тож його можуть доповнити, внівши зміни до вітчизняної законодавчої бази.

Доступ до публічної інформації забезпечується шляхом систематичного та оперативного оприлюднення інформації в офіційних друкованих виданнях, створення публікацій на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет, наповнення єдиного державного веб-порталу відкритих даних, розміщення відомостей на інформаційних стендах та будь-яким іншим способом. Поширеним способом доступу до публічної інформації є звернення осіб з відповідним запитом до розпорядника інформації. Варто зауважити, що запитувач має право звернутися до розпорядника інформації із запитом на інформацію незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту. Також запити можуть подаватися індивідуально чи колективно, в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача. Законом передбачені випадки обмеження доступу до інформації. Таке обмеження можна застосувати при дотриманні сукупності трьох вимог:

1) обмеження доступу до інформації здійснюється виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;

2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;

3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні [8].

Досвід судів, які розглядали справи, де оскаржувалися дії, вчинені суб'єктами владних повноважень, котрі відмовляли в тому, аби задовольнити запити на публічну інформацію, свідчить, що відмову надати ту чи іншу публічну інформацію будуть розцінювати як необґрунтовану, якщо в ній тільки загальною посилаються на відповідний закон. У зв'язку з цим варто акцентувати на існуванні наступних висновків, які містять рішення судів:

1) вдатися до відстрочки щодо задоволення запиту на доступ до інформації доцільно, тільки якщо: настали обставини непереборної сили – перешкоди, які фізично унеможливають надання розпорядником запитуваної інформації протягом терміну, який встановлює закон; відстрочку застосовують тимчасово, до усунення цієї ситуації (про припинення дії воєнного стану не йдеться, оскільки воєнний стан не вважається обставиною, яка має непереборну силу, в розрізі користування Законом України «Про доступ до публічної інформації»).

2) воєнний стан сам по собі не може служити обґрунтуванням для того, щоб органами державної влади видавалися рішення, якими обмежується доступ до інформації. Отже, запроваджений воєнний стан не може відібрати у громадянина право вільно отримати публічну інформацію, а застосування

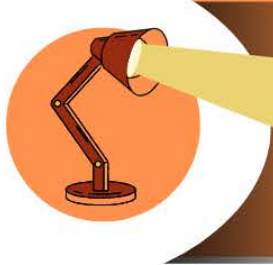
обмежень у доступі до інформації можливе тільки заради того, щоб захистити національну безпеку, територіальну цілісність та громадський порядок, і мусить мати чітке обґрунтування, чого вимагає стаття 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Наявність реєстрів суттєво спрощує процеси у мирний час, але в період війни існує висока ймовірність несанкціонованих дій з інформацією реєстрів з боку агресора, що створює загрози для безпеки держави, бізнесів, громадян. Після повномасштабного вторгнення країни-агресора на територію України державні та місцеві органи отримали право частково обмежити доступ до публічної інформації, що продиктовано забезпеченням національної безпеки та оборони нашої країни, тому органи державної влади вирішили обмежити доступ до деяких державних реєстрів. Крім того, органи мають право не публікувати проектів рішень [9].

Отже, з метою захисту інформації, а також захисту державних інформаційних ресурсів, 12 березня КМУ схвалив Постанову № 263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану». Метою Постанови є визначення заходів щодо забезпечення належного функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів, власниками яких є органи державної влади, органи держави місцевого самоврядування, державні та комунальні підприємства, установи, організації, що належать до сфери їх управління, та захисту інформації, що обробляється в них, в умовах дії воєнного стану [10].

Погоджуємося з думкою І.І. Голубенка та А.Г. Саградян, який визначив перелік тих заходів, які закріплює дана постанова: розміщувати державні інформаційні ресурси та публічні електронні реєстри на хмарних ресурсах та/або в центрах обробки даних, що розташовані за межами України, та реєструвати доменні імена у домені gov.ua для такого розміщення; створювати додаткові резервні копії державних інформаційних ресурсів та публічних електронних реєстрів з дотриманням установлених для таких ресурсів вимог щодо цілісності, конфіденційності та доступності; зупиняти, обмежувати роботу інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, а також публічних електронних реєстрів. Слід звернути увагу на Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» на основі якого Міністерство цифрової трансформації проводило громадські слухання стосовно формування вичерпного переліку наборів даних, які підлягають опублікуванню, та даних, публікація яких під час воєнного стану не здійснюється. Відповідно до Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» у зв'язку з активними та довготривалими бойовими діями на території України протягом більше, ніж

півроку виникла необхідність створити Реєстр пошкодженого та зруйнованого майна для збору даних про об'єкти нерухомості, пошкоджені або зруйновані під час воєнної агресії РФ. Закріплено можливість фіксування пошкоджень зокрема через додаток «Дія» [11].

В нинішніх реаліях нашої держави інформаційна безпека є одним із пріоритетних напрямів протидії агресії ворога. Оскільки, окрім збройного нападу, російські військові також здійснюють агресію проти України в інформаційному просторі. Кількість кібератак на національні інформаційні системи та об'єкти критичної інформаційної інфраструктури зростає втричі. 90% атак здійснили російські та білоруські військові хакери, діяльність яких фінансувалася владою. Основна їх ціль – цивільна інфраструктура. Ракетними та іншими обстрілами, інформаційними атаками окупанти намагаються завдати якомога більше шкоди простим людям. У результаті військових дій багато агентств перенесли свої дані – одні в інші, більш спокійні частини країни, деякі - в хмари в Україні, деякі – за кордон [12].

Поняття інформаційної безпеки закріплене в Основному Законі держави, а саме в ч. 1 ст. 17 Конституції України. У статті 31 та статті 32 зазначені норми щодо особистої інформаційної безпеки [13]. Стратегія інформаційної безпеки зазначає, що інформаційна безпека України – складова частина національної безпеки України, стан захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу, інших життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, за якого належним чином забезпечуються конституційні права і свободи людини на збирання, зберігання, використання та поширення інформації, доступ до достовірної та об'єктивної інформації, існує ефективна система захисту і протидії нанесенню шкоди через поширення негативних інформаційних впливів, у тому числі скоординоване поширення недостовірної інформації, деструктивної пропаганди, інших інформаційних операцій, несанкціоноване поширення, використання й порушення цілісності інформації з обмеженим доступом [14].

В ситуації, коли інформаційні спецслужби ведуть масштабну дезінформаційну війну, а військові підрозділи російської федерації застосовують агресивні, нелюдські дії на території нашої країни, є життєво необхідним витримувати баланс між тим, щоб вільно висловлюватися з приводу власного бачення, та одержанням правдивої інформації щодо ходу війни – з одного боку, й захисту життя і здоров'я людини, якій може бути завдана шкода реалізацією цього права, – з іншого. Водночас у воєнний час важливо, щоб доступ до публічної інформації перебував на високому рівні і його можна було б отримати оперативно, оскільки від цього залежить, чи належно функціонуватиме правова царина.

Важливим є те, що воєнний стан не став приводом для свавільного владного тлумачення прав і обов'язків громадян, хаотичного введення обмежень і

заборон. Послідовно, відповідно до актуальності та потреби, приймаються закони, що регулюють правила поведінки. З моменту оголошення воєнного стану в нормативно-правові акти внесено зміни з урахуванням реалій ведення війни. Вони стосуються регулювання окремих аспектів інформаційних правовідносин щодо заборони поширення певної інформації з огляду на її суспільну небезпеку, вирішення питань обліку ІТ в умовах воєнного стану, встановлення чи посилення обов'язку поширення певної інформації. У результаті Верховна Рада ухвалила закон, який встановлює кримінальну відповідальність за незаконну фото- та відеозйомку дій Збройних сил та міжнародної військової допомоги під час воєнного стану. Також посилено кримінальну відповідальність за виготовлення та збут забороненої інформаційної продукції [15].

У зв'язку з воєнним станом багато реєстрів були тимчасово недоступні, адже певною інформацією, якою в мирних умовах користуються, аби подолати корупційні прояви, щоб розвивати економіку й розбудовувати демократичне суспільство, ймовірно може скористатися росія, завдавши шкоди Україні. Відтак, коли закінчиться війна, суспільство має особливо контролювати, наскільки прозорі рішення, які держава ухвалила в цей час, і перевіряти, чи є фактичний доступ до інформаційних матеріалів у реєстрах, в тому числі тих, до яких суспільство проявляє інтерес.

Висновки. Отже, про публічну інформацію йдеться в Законі України «Про доступ до публічної інформації», який Верховна Рада ухвалила 13 січня 2011 року і який набрав чинності 9 травня 2011 року, точніше – у ч. 1 ст. 1 закону. Крім того, потрібно зауважити на суб'єктах відносин, що складаються в галузі доступу до публічної інформації: запитувачах і розпорядниках публічної інформації. Відтак доцільно зупинитися на тому, хто, власне, виступає як запитувачі інформації – згідно із п. 1 ч. 1 ст. 12 Закону України «Про доступ до публічної інформації», вони можуть бути фізичними, юридичними особами, громадськими об'єднаннями, які не володіють статусом юридичної особи, крім суб'єктів, які мають владні повноваження. Необхідно назвати, ситуації, що їх закон вважає достатніми підставами, аби обмежити доступ до інформації. Обмеження доцільні, якщо дотримані три вимоги:

1) обмежити можливість отримати інформацію доречно, тільки якщо того вимагає національна безпека, територіальна цілісність чи громадський порядок, щоб не допустити заворушень або кримінальних правопорушень; охорона здоров'я людей; захист іміджу чи прав інших громадян; якщо це потрібно, щоб не було розголошено інформацію, отримали яку конфіденційним шляхом, чи для того, аби підтримати авторитет і неупередженість правосуддя;

2) якщо розкрита інформація суттєво зашкодить згаданим інтересам;

3) шкода від розголошеної інформації більша, аніж задоволений суспільний інтерес від доступу до неї.

Здійснене нами дослідження дає підстави стверджувати, що наявні обмеження не являють собою закінчений список, його можна доповнити посередництвом певних законів України. Якраз у зв'язку з цим зауважимо, що через названі й інші обмеження реалізація права людей мати доступ до публічної інформації може зазнавати суттєвих впливів та бути досить ускладненою.

Література:

1. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

3. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>.

4. Газдайка-Василишин І.Б. Українська кримінальна юстиція в умовах війни: матеріали VIII (XXI) Львівського форуму кримінальної юстиції (м. Львів, 9-11 черв. 2022 р.). Львів: ЛьвДУВС, 2022. 272 с.

5. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

6. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12#Text>.

7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

8. Доступ до публічної інформації під час дії воєнного стану. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/dostup-dopublichnoyi-informaciyi-pid-chas-diyi-voennogo-stanu.html>

9. Гуртова К.М. Забезпечення функціонування державними органами інформаційно-комунікативних систем під час воєнного стану. Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави: тези доп. XI Міжнар. наук. -практ. конф. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. Парк «Наука та безпека». Вінниця, 2022. С. 40.

10. Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2022 року № 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2022-%D0%BF#Text>.

11. Голубенко І.І., Саградян А.Г. Правові питання реалізації права на доступ до публічної інформації в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 3. С. 144-147.

12. Котерлін І.Б. Інформаційна безпека в умовах воєнного стану у аспекті забезпечення інформаційних прав і свобод. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 1. С. 150-155.

13. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення протидії несанкціонованому поширенню інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчиненому в умовах воєнного або надзвичайного стану: Закон України від 24.03.2022 № 2160-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2160-20#n10>.

14. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

15. Стратегія інформаційної безпеки: Указ Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text>.

References:

1. Zakon Ukrainy «Pro dostup do publichnoi informatsii» [Law of Ukraine «On access to public information»]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> [in Ukrainian].

2. Zakon Ukrainy «Tsyvilnyi kodeks Ukrainy» [Law of Ukraine «Civil Code of Ukraine»]. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> [in Ukrainian].

3. Ukaz Prezidenta Ukrainy «Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini» [Decree of the President of Ukraine «On the introduction of martial law in Ukraine»]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>.

4. Hazdaika-Vasylyshyn, I.B. (2022). Ukrainaska kryminalna yustytysia v umovakh viiny [Ukrainian criminal justice in conditions of war]. *Proceedings from VIII (XXI) Lvivskoho forumu kryminalnoi yustytysii – The VIII (XXI) Lviv Criminal Justice Forum*. Lviv: LvDUVS [in Ukrainian].

5. Zakon Ukrainy «Pro dostup do publichnoi informatsii» [Law of Ukraine «On access to public information»]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> [in Ukrainian].

6. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam Zhashkivskoi raionnoi rady Cherkaskoi oblasti shchodo ofitsiinoho tлумachennia polozhen chastyn pershoi, druhoi statti 32, chastyn druhoi, tretoi statti 34 Konstytutsii Ukrainy [Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case of the constitutional submission of the Zhashkiv District Council of the Cherkasy Region regarding the official interpretation of the provisions of the first and second parts of Article 32, the second and third parts of Article 34 of the Constitution of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12#Text> [in Ukrainian].

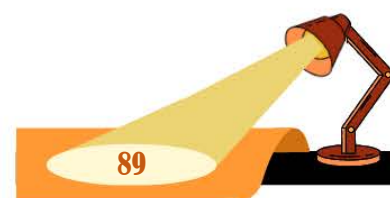
7. Zakon Ukrainy «Pro dostup do publichnoi informatsii» [Law of Ukraine «On access to public information»]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> [in Ukrainian].

8. Dostup do publichnoi informatsii pid chas dii voiennoho stanu [Access to public information during martial law]. Retrieved from <https://yur-gazeta.com/golovna/dostup-dopublichnoyi-informaciyi-pid-chas-diyi-voennogo-stanu.html> [in Ukrainian].

9. Hurtova, K.M. (2022). Zabezpechennia funktsionuvannia derzhavnymy orhanamy informatsiino-komunikatyvnykh system pid chas voiennoho stanu [Ensuring the functioning of information and communication systems by state bodies during martial law]. *Proceedings from XI Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Suchasni problemy pravovoho, ekonomichnoho ta sotsialnoho rozvytku derzhavy» – The XI International Scientific and Practical Conference «Modern problems of legal, economic and social development of the state»*. Vinnytsia: Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav [in Ukrainian].

10. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Deiaki pytannia zabezpechennia funktsionuvannia informatsiino-komunikatsiinykh system, elektronnykh komunikatsiinykh system, publichnykh elektronnykh reiestriv v umovakh voiennoho stanu» [Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Some issues of ensuring the functioning of information and communication systems, electronic communication systems, and public electronic registers under martial law»]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2022-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

11. Holubenko, I.I., & Sahradian, A.H. (2023). Pravovi pytannia realizatsii prava na dostup do publichnoi informatsii v umovakh voiennoho stanu [Legal issues of exercising the right to access public information under martial law]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal scientific electronic journal*, 3, 144-147 [in Ukrainian].

12. Koterlin, I.B. (2022). Informatsiina bezpeka v umovakh voiennoho stanu u aspekti zabezpechennia informatsiinykh prav i svobod [Information security in the conditions of martial law in the aspect of ensuring informational rights and freedoms]. *Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii – Actual problems of domestic jurisprudence*, 1, 150-155 [in Ukrainian].

13. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho ta Kryminalnoho protsesualnoho kodeksiv Ukrainy shchodo zabezpechennia protydii nesanktsionovanomu poshyrenniu informatsii pro napravlennia, peremishchennia zbroi, ozbroiennia ta boiovykh pry pasiv v Ukrainu, rukh, peremishchennia abo rozmishchennia Zbroinykh Syl Ukrainy chy inshykh utvorenykh vidpovidno do zakoniv Ukrainy viiskovykh formuvan, vchynenomu v umovakh voiennoho abo nadzvychainoho stanu» [Law of Ukraine «On the introduction of amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine to ensure counteraction to the unauthorized dissemination of information about the sending, transfer of weapons, armaments and military supplies to Ukraine, the movement, transfer or placement of the Armed Forces of Ukraine or other military formations formed in accordance with the laws of Ukraine, committed in conditions of martial law or a state of emergency»]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2160-20#n10> [in Ukrainian].

14. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

15. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Stratehiia informatsiinoï bezpeky» [Decree of the President of Ukraine «Information security strategy»]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text> [in Ukrainian].

